

Henrik Shahgholian
Institutionen För Matematik
KTH

Lappskrivning # 2, 08/02/2005,
Tid: start tidigast: 10.15 (70 minuter max.)
(Version 1)

*Varje uppgift har maximalt 3 poäng. För en godkänd krävs totalt 5 poäng av 9.
Alla svar ska motiveras ordentlig med räkningar. INGA TILLÅTNNA HJÄLPMEDDEL*

---

1) Givet är ekvationssystemet

$$x - yz - xz = 1 \quad x + yz + yx = 1,$$

Genom att tillämpa implicitafunktionssatsen avgör om y kan skrivas som en funktion av x , kring punkten $(1, 0, 0)$?

Ledning: Betrakta $\mathbf{R}^1 \times \mathbf{R}^2 \rightarrow \mathbf{R}^2$. Inga andra metoder ger poäng!

2) Bestäm Taylorpolynomet av grad 2 till funktionen

$$f(x, y) = \ln\left(1 + \frac{x}{y}\right)$$

kring punkten $(0, 1)$.

3) Bestäm avståndet från punkten $(2, 2, 1)$ till området

$$D = \{(x, y, z) : x + y - z \leq -1\}.$$

Du får endast använda extremvärdemetoden, genom minimering.

Lycka till

Lappskrivning # 2, 08/02/2005,
Tid: start tidigast: 10.15 (70 minuter max.)
(Version 2)

*Varje uppgift har maximalt 3 poäng. För en godkänd krävs totalt 5 poäng av 9.
Alla svar ska motiveras ordentlig med räkningar. INGA TILLÅTNNA HJÄLPMEDDEL*

---

1) Givet är ekvationssystemet

$$x + xy + yz = -1, \quad -x + yz + xz = 1$$

Genom att tillämpa implicitafunktionssatsen avgör om z kan skrivas som en funktion av x , kring punkten $(-1, 0, 0)$?

Ledning: Betrakta $\mathbf{R}^1 \times \mathbf{R}^2 \rightarrow \mathbf{R}^2$. Inga andra metoder ger poäng!

2) Funktionen $f(x, y) = \ln(1 + \frac{y}{x})$ är given. Vad är dess Taylorpolynom av grad 2 kring punkten $(1, 0)$.

3) Bestäm den punkt i området $D = \{(x, y, z) : -x - y + z \geq 1\}$ som har minsta avståndet från punkten $(3, 2, 1)$.

Du får endast använda extremvärdemetoden, genom minimering.

Lycka till

Lösningsförslag till Lappskrivning 2, 08/02/2005
 (Version 1)

1) Se detta som en avbildning

$$\mathbf{R} \times \mathbf{R}^2 \rightarrow \mathbf{R}^2$$

med $\mathbf{f} = (F, G) = (x - yz - xz, x + yz + yx)$. Enligt Implicita funktionssatsen ska vi betrakta Jacobianen till $\mathbf{f}$ i den aktuella punkten $(1, 0, 0)$:

$$\frac{\partial(F, G)}{\partial(y, z)} = \begin{vmatrix} F_y & F_z \\ G_y & G_z \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} -z & -y - x \\ z + x & y \end{vmatrix} = \begin{vmatrix} 0 & -1 \\ 1 & 0 \end{vmatrix} = 1.$$

Alltså implicita funktionssatsen ger att y (och även z) kan skrivas som funktion(er) av x nära punkten $(1, 0, 0)$.

2) Vi har

$$P_2(x, y) = f(0, 1) + f_x(0, 1)x + f_y(0, 1)(y - 1) + \frac{1}{2} (f_{xx}(0, 1)x^2 + 2f_{xy}(0, 1)x(y - 1) + f_{yy}(0, 1)(y - 1)^2).$$

Beräkna derivatorna och sätt in ovan. Först förenkla funktionen

$$\ln(1 + x/y) = \ln\left(\frac{y+x}{y}\right) = \ln(y+x) - \ln y.$$

Deriveringarna blir ngt enklare:

$$f_x = (y+x)^{-1}, \quad f_{xx} = -(y+x)^{-2}, \quad f_{xy} = -(y+x)^{-2} \\ f_y = (y+x)^{-1} - y^{-1}, \quad f_{yy} = -(y+x)^{-2} + y^{-2}.$$

Dessa värden i punkten $(0, 1)$ blir

$$f_x = 1, \quad f_{xx} = -1, \quad f_{xy} = -1 \quad f_y = 0, \quad f_{yy} = 0.$$

$$P_2(x, y) = x + \frac{1}{2} (x^2 - 2x(y-1)).$$

3) Om punkten är redan i området så är avståndet lika med noll.
Men

$$2 + 2 - 1 = 3 > -1,$$

och punkten är utanför området D . Vidare är avståndet till D som avståndet till randen av D , dvs planet $x+y-z = -1$. Nu har vi avståndet mellan en punkt (x, y, z) i planet till punkten $(2, 2, 1)$)

$$A(x, y, z) = \sqrt{(x-2)^2 + (y-2)^2 + (z-1)^2}.$$

Och vi ska minimera denna funktion.

Men på planet är $z = x + y + 1$, som efter insättning ger

$$A(x, y) = \sqrt{(x-2)^2 + (y-2)^2 + (x+y+1)^2}.$$

Istället för att minimera A kan vi också minimera A^2 som blir ngt enklare. Sätt $f(x, y) = A^2$ och förenkla ngt

$$f(x, y) = 2x^2 + 2y^2 + 2xy - 4x - 4y + 8.$$

Minimum fås då $\nabla f = 0$ som ger

$$(0, 0) = \nabla f = (4x + 2y - 4, 4y + 2x - 4)$$

som ger

$$(x, y) = (2/3, 2/3)$$

Observera att detta måste ge minimi punkt (varför?).

Sätt in i A för att få $A(2/3, 2/3) = 4/\sqrt{3}$